

На основу члана 13. Закона о правобранилаштву („Службени гласник РС”, број 55/14) објављује се, на српском и енглеском језику, пресуда Европског суда за људска права по представкама број 5327/11, 5352/11, 5364/11, 5370/11, 5381/11, 5389/11, 5390/11, 13351/11, 13353/11, 17353/11, 17376/11, 17396/11, 17399/11, 17404/11, 17418/11, 17420/11, 17422/11, 17427/11 и 17434/11, Томовић и други против Србије, која гласи:

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ТОМОВИЋ И ДРУГИ против СРБИЈЕ

(Представке бр. 5327/11, 5352/11, 5364/11, 5370/11, 5381/11, 5389/11, 5390/11, 13351/11, 13353/11, 17353/11, 17376/11, 17396/11, 17399/11, 17404/11, 17418/11, 17420/11, 17422/11, 17427/11 и 17434/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

24. фебруар 2015. године

Ова пресуда је правоснажна али може бити предмет редаторских измена.

У предмету Томовић и други подносиоци представки против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Ján Šikuta, *председник,*

Dragoljub Popović,

Iulia Antoanella Motoc, *судије,*

и Marialena Tsirlī, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореној седници 3. фебруара 2015. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу 19 посебних представки (бр. 5327/11, 5352/11, 5364/11, 5370/11, 5381/11, 5389/11, 5390/11, 13351/11, 13353/11, 17353/11, 17376/11, 17396/11, 17399/11, 17404/11, 17418/11, 17420/11, 17422/11, 17427/11 и 17434/11) против Републике Србије поднетих Суду према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција”). Сви подносиоци представки су српски држављани, а њихови лични подаци изнети су у Анексу ове пресуде.

2. Све подносиоце представки заступала је госпођа Р. Гарибовић, адвокат из Новог Пазара. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада”) заступао је њен заступник, госпођа В. Родић.

3. Представке су 28. новембра 2013. године прослеђене Влади.

4. Влада је ставила примедбу на разматрање представки од стране Одбора. Пошто је размотрио примедбу Владе, Суд је одбацује.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

A. Парнични поступак који су покренули подносиоци представки

5. Сви подносиоци представки били су запослени у предузећу *Ракета – Путнички Саобраћај АД*, са седиштем у Ужицу (у даљем тексту: „дужник”).

6. Пошто дужник није испунио своје обавезе према запосленима, подносиоци представки покренули су бројне посебне парнице, тражећи исплату неисплаћених плата и разних доприноса за социјално осигурање.

7. Подносиоци представки добили су правоснажне судске одлуке којима се дужнику налаже да им исплати одређене износе. Битне информације у вези са домаћим поступком за сваког подносиоца представке назначене су у приложеној табели.

Б. Стечајни поступак

8. Привредни суд у Ужицу је 12. јула 2010. године отворио стечајни поступак у односу на дужника. Због тога су сви извршни поступци у току против дужника обустављени.

9. Подносиоци представки су уредно пријавили своја потраживања у стечајном поступку на основу горе наведених судских одлука.

10. Суд је 8. јуна 2011. године усвојио потраживања подносилаца представки.

11. Пуномоћник подносилаца представки је 29. јула 2014. године обавестио Суд да су неке одлуке о којима је реч биле делимично извршене у стечајном поступку.

12. Стечајни поступак у односу на дужника је још у току.

В. Статус дужника

13. Дужник, који је пословао као друштвено предузеће, приватизован је 27. децембра 2002. године.

14. Приватизација је 17. јула 2007. године поништена зато што купац о коме је реч није испунио своје уговорне обавезе.

15. Након поништења дужникове приватизације држава је имала у власништву 58,18% акција предузећа.

16. Држава је 11. децембра 2008. године продала своје акције приватном предузећу.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО И ПРАКСА

17. Релевантно домаће право о статусу друштвених предузећа, извршним и стечајним поступцима изнето је у предметима *Р. Качанор и други против Србије*, број 2269/06 и друге, ст. 57–64. и ст. 71–76, 15. јануар 2008. године и *Јовичић и други против Србије* (одлука), број 37270/11, ст. 88–93, 15. октобар 2013. године. Штавише, пракса Уставног суда у односу на друштвена предузећа, заједно са релевантним одредбама о уставним жалбама и приватизацији друштвених предузећа, изнета је у одлуци о допуштености у предмету *Маринковић против Србије* (одлука), број 5353/11, ст. 26–29. и ст. 31–44, 29. јануар 2013. године; у пресуди *Маринковић против Србије*, број 5353/11, ст. 29–32, 22. октобар 2013. године.

ПРАВО

I. ЗДРУЖИВАЊЕ ПРЕДСТАВКИ

18. Суд сматра да, у складу са Правилем 42 став 1. Пословника Суда, представке треба здружити, с обзиром на њихову заједничку чињеничну и правну основу.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛ. 6. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 КОНВЕНЦИЈЕ

19. Подносиоци представки притуживали су се због пропуста Тужене државе да изврши правоснажне судске одлуке донете у њихову корист против дужника и због непостојања делотворног правног лека с тим у вези. Релевантне одредбе чл. 6. став 1. и 13. Конвенције, као и члана 1. Протокола број 1 гласе како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ..., има право на правичну ... расправу у разумном року ... пред ... судом, ...”

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.”

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.”

А. Допуштеност

20. Влада је тврдила да су представке некомпатибилне *ratione personae* са одредбама Конвенције и/или да су недопуштене због неисцрпености правних лекова.

21. Суд подсећа да је већ разматрао сличне аргументе и да их је одбацио (видети, на пример, пресуде у предмету *Р. Качапор и друге*, став 114. и *Маринковић*, став 39, обе цитиране у горњем тексту; и одлуке у предмету *Маринковић*, став 59. и *Јовичић и други*, став 102, обе цитиране у горњем тексту). Суд не види ниједан разлог да одступи од овог приступа у конкретним предметима. Према томе, Суд одлучује да одбаци примедбе Владе о допуштености.

22. Како представке нису ни очигледно неосноване у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције ни недопуштене по неком другом основу, оне се морају прогласити допуштеним.

Б. Основаност

23. Суд примећује да правоснажне судске одлуке донете у корист подносилаца представки нису до данас извршене.

24. Суд примећује да је често утврђивао повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију у предметима који покрећу питања слична питањима у предметном случају (видети *Р. Качапор и друге*, цитирана у горњем тексту, ст. 115–116. и став 120; *Марчић и други*, број 17556/05, став 60, 30. октобар 2007. године; *Црнишанин и други против Србије*, бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 и 36986/06, ст. 123–124. и ст. 133–134, 13. јануар 2009. године; *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 74. и став 79, 31. мај 2011. године и *Адамовић*, број 41703/06, став 41, 2. октобар 2012. године).

25. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу ни аргумент који би га могли убедити да усвоји другачији закључак у постојећим околностима. Према томе, дошло је до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију.

26. Пошто је усвојио овај закључак, Суд сматра да није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети, уз одговарајуће

измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

27. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.”

A. Штета, трошкови

28. Подносиоци представки су тражили да држави буде наложено да им исплати, из сопствених средстава, суме досуђене правоснажним судским одлукама донетим у њихову корист, као и трошкове извршног поступка, и још по 5.000 евра (ЕУР) на име нематеријалне штете сваком од њих. Сваки подносилац представке је, такође, тражио по 450 евра за судске трошкове пред Судом.

29. Влада је сматрала да су ови захтеви претерани и неоправдани.

30. С обзиром на повреде утврђене у овом предмету и сопствену судску праксу (видети, на пример, *Р. Качапор и друге*, ст. 123–126. и *Црнишанин и други*, цитиране у горњем тексту, став 139.), Суд сматра да Влада треба да исплати подносиоцима представки суме досуђене правоснажним домаћим одлукама прецизираним у Анексу, умањене за износе који су можда већ исплаћени по овом основу.

31. У односу на нематеријалну штету, Суд сматра да су подносиоци представки претрпели одређени нематеријални губитак због повреда Конвенције у овом предмету. Конкретан тражени износ је, међутим, претеран. Процењујући на основу правичности, како се то захтева чланом 41. Конвенције, Суд сматра да је оправдано да се сваком подносиоцу представке досуди по 2.000 евра на име нематеријалне штете, као и трошкова (види *Стошић против Србије*, број 64931/10, ст. 66. и 67, 1. октобар 2013. године).

Б. Затезна камата

32. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централне банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучује* да представке здружи;
2. *Проглашава* представке допуштеним;
3. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;

4. Утврђује да нема потребе да се разматра притужба према члану 13. Конвенције;

5. Утврђује

(а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцима представки, у року од три месеца, износе досуђене правоснажним домаћим пресудама донетим у њихову корист прецизираним у Анексу, као и утврђене трошкове извршног поступка, умањене за све износе који су можда већ исплаћени по овом основу;

(б) да Тужена држава треба да исплати сваком подносиоцу представке, у истом року, 2.000 евра (две хиљаде евра) на име нематеријалне штете, трошкова, заједно са порезом који се може платити на овај износ, који ће се претворити у валуту Тужене државе према курсу важећем на дан исплате;

(в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке уз додатак од три процентна поена;

6. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 24. фебруара 2014. године, у складу са правилем 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Marialena Tsirli

Заменик секретара

Ján Šikuta

Председник

АНЕКС

Број	Број представке и датум подношења	Име и датум рођења подносиоца представке	Детаљи домаћих одлука	Датум када је одлука постала правоснажна	Детаљи налога за извршење/пограживања у ствари
1.	5327/11 30/12/2010	Синиша ТОМОВИЋ 04/02/1952	Ужице 22/10/2007	25/12/2007	Ужице 20/07/2010
2.	5352/11 30/12/2010	Радоје ЈОВАНОВИЋ 17/11/1955	Ужице 06/08/2007	09/09/2007	Пожега 20/03/2009
3.	5364/11 30/12/2010	Стеван БРКОВИЋ 13/11/1949	Ужице 02/03/2007 13/09/2007	22/03/2007 09/10/2007	Пожега 04/02/2008 20/03/2009
4.	5370/11 30/12/2010	Горан МАРИНКОВИЋ 26/11/1960	Ужице 13/09/2007	09/10/2007	Пожега 24/03/2009
5.	5381/11 31/12/2010	Милун ЦИТИЋ 18/11/1959	Ужице 16/10/2007	29/11/2007 15/02/2008	Пожега 29/09/2009

Број	Број представке и датум подношења	Име и датум рођења подносиоца представке	Детаљи домаћих одлука	Датум када је одлука постала правоснажна	Детаљи налога за извршење/потраживања у сте
			31/01/2008		03/03/2009
6.	5389/11 30/12/2010	Миленко ПАШИЋ 21/10/1979	Ужице 17/09/2007	09/10/2007	Пожега 20/03/2009
7.	5390/11 30/12/2010	Милоје МЛАЂЕНОВИЋ 04/10/1973	Ужице 13/09/2007	10/10/2007	Пожега 15/04/2008
8.	13351/11 30/12/2010	Милан ЈОВИЧИЋ 30/12/1957	Ужице 16/10/2007	29/11/2007	Пожега 24/09/2009
9.	13353/11 30/12/2010	Велсав КОСТИЋ 11/02/1953	Ужице 24/10/2007	29/11/2007	Пожега 30/09/2009
10.	17353/11 29/12/2010	Златко ПЕТРОВИЋ 06/01/1971	Ужице 10/10/2007	29/11/2007	Косјерић 30/04/2009
11.	17376/11 29/12/2010	Зоран БАТАКОВИЋ 27/03/1965	Ужице 06/08/2007	19/09/2007	Пожега 20/03/2009
12.	17396/11 29/12/2010	Зоран ОСТОЈИЋ 12/05/1961	Ужице 03/08/2007	16/09/2007	Пожега 06/07/2009
13.	17399/11 29/12/2010	Милун ОСТОЈИЋ 06/08/1963	Ужице 29/06/2007	10/10/2007	Пожега 07/07/2009
14.	17404/11 29/12/2010	Драган МАРИНКОВИЋ 26/11/1960	Ужице 06/08/2007	11/09/2007	Пожега 15/04/2009
15.	17418/11 29/12/2010	Верољуб ВАСИЉЕВИЋ 30/03/1959	Ужице 27/07/2007	02/08/2007	Ужице 02/08/2010
16.	17420/11 29/12/2010	Радосав ПАНИЋ 21/07/1959	Ужице 31/07/2007	28/08/2007	Пожега 11/05/2009
17.	17422/11 29/12/2010	Митар ЛАЗОВИЋ 08/11/1959	Ужице 16/04/2008	25/05/2008	Пожега 13/03/2009
18.	17427/11 29/12/2010	Драган ТОМИЋ 05/09/1955	Ужице 10/04/2008	09/05/2008	Пожега 09/03/2009
19.	17434/11 29/12/2010	Милан КОСТИЋ 17/02/1953	Ужице 03/09/2007	10/10/2007	Пожега 19/09/2008